Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 205 ◆ Вівторок, 22 жовтня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

У ШТАБ-КВАРТИРІ Співтовариства націй розповсюджено як офіційний документ 46-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН звернення уряду України про проведення конкурсу на перетворення об'єкта «Укриття», розміщеного над зруйнованим ядерним реактором Чорнобильської електростанції в екологічно безпечну систему.

Повідомляється про відкриття спеціального валютного рахунку «Конкурс-саркофаг» в Укрбанку Зовнішекономбанку м. Києва МФО 805119 р/р 268070639. Відкрито також рахунок у карбованцях: Київська міськдирекція УСБ МФО 322012 р/р 608723.

Заявки на участь у конкурсі слід направляти в Міністерство захисту населення України від наслідків чорнобильської катастрофи на адресу: 252001, Київ, пл. Лесі Українки, 1. Строк подання заявок минає 30 травня 1992 року.

ЗАКІНЧИВ свою роботу установчий з'їзд Міжрегіональної гільдії брокерів, який проходив у Харкові. В ньому брали участь більше двохсот делегатів провідних брокерських фірм з Москви, Санкт-Петербурга, інших міст Росії, а також України, Білорусі, Молдови, республік Закавказзя, Середньої Азії, прибалтійських держав.

ДОЩ ПІД МУЗИКУ



Незважаючи на дощ, музика тривала.
Чи навпаки — незважаючи на музику, йшов дощ?
В усякому разі, в неділю, на столичнім майдані Незалежності відбулось Музичне Віче за участю провідних мистецьких колективів — хору імені Григорія Верьовки, капели «Думка» та інших. Музика лунала на підтримку Акта про незалежність. А музиканти, крім того, вимагали передати частину майна компартії на потреби культури. Щоб культурі не капало...

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

21 жовтня відбулося засідання Президії Верховної Ради України.

Найбільшу дискусію викликали питання щодо організації зовнішньоекономічної банківської системи. Після обміну думками погляд на дану проблему явно розширився. Вирішено після доопрацювання це питання винести на розгляд сесії.

У зв'язку з майбутнім введенням в обіг на території України національних грошових знаків Президія доручила Комісії з питань економічної реформи разом з Кабінетом міністрів опрацювати пов'язані з цим заходи і подати на розгляд сесії Верховної Ради. До порядку денного четвертої сесії вирішено також включити питання щодо дострокового припинення експлуатації Чорнобильської АЕС. Ухвалено поширити дію Указу Президії Верховної Ради Української РСР «Про амністію з нагоди річниці прийняття Декларації про державний суверенітет України» на осіб, засуджених військовими трибуналами на території України.

Президія розглянула ряд інших питань державного життя республіки.

Вів засідання Президії Голова Верховної Ради України Л. Кравчук.

ДОГОВІР ПІДПИСАНО

У Георгіївському залі Великого Кремлівського палацу керівники восьми республік підписали Договір про економічне співробітництво суверенних республік.

Договір підписали: від Вірменії — Президент республіки Л. Тер-Петросян, від Білорусі — Голова Верховної Ради С. Шушкевич, від Казахстану — Президент республіки Н. Назарбаєв, від Киргизстану — Президент республіки А. Акаєв, від Росії — Президент республіки Б. Єльцин, від Таджикистану — заступник Голови Верховної Ради республіки А. Іскандаров, від Туркменії — Президент республіки С. Ніязов, від Узбекистану — Президент республіки І. Карімов.

Договір скріпив підписом Президент СРСР Михайло Горбачов.

НА ПАРТІЙНОМУ ФОРУМІ

Партією вільної Росії віднині називатиметься Демократична партія комуністів. Таке рішення прийнято на міжрегіональній конференції її членів, яка відбулася в Москві. Виступаючи перед делегатами, лідер Партії вільної Росії Руцький наголосив, що вона не збирається перетворюватися у спадкоємницю КПРС.

СТРАЙКУЮТЬ МЕДИКИ

Дводенний попереджувальний страйк розпочали працівники охорони здоров'я Кузбасу. Вони вимагають соціального захисту лікарів і молодшого медперсоналу в умовах зростання цін на харчі та товари першої необхідності. У вимогах кузбаських медиків йдеться також про потребу нормального забезпечення населення ліками.

ПЕРЕБУВАННЯ В БРАЗИЛІЇ

В Бразилії з офіційним візитом перебуває урядова делегація України на чолі з Прем'єр-міністром України В. Фокіним.

В ході візиту Прем'єр-міністр України був прийнятий у столиці Бразилії в Палаці Планалто Президентом країни Фернандо Коллором де Мелло.

В. Фокін проінформував Ф. Коллора про прийнятий Верховною Радою Акт проголошення незалежності України та кроки по його реалізації.

Прем'єр-міністр України підкреслив, що Україна має інтерес до встановлення і розбудови двостороннього співробітництва з державами світу, зокрема з найбільшою країною Латинської Америки — Бразилією на міждержавному рівні в політичній, торгово-економічній, науково-технічній, культурній та інших галузях.

У зв'язку з цим Прем'єр-міністр України висунув пропозицію про те, що першим кроком до встановлення таких зв'язків могло б стати підписання в недалекому майбутньому Декларації про принципи і основні напрямки міждержавних відносин між Україною і Федеративною Республікою Бразилією, що дало б змогу перейти до розробки конкретних напрямків взаємовигідного співробітництва та взаємодії з урахуванням специфічних **національних інтересів сторін.**

Бразильська сторона з розумінням поставилася до цих намірів Української сторони і висловила готовність вивчити зазначені пропозиції.

В ході зустрічі була підкреслена готовність України взяти участь на найвищому рівні у роботі Конференції ООН з питань навколишнього середовища та розвитку, що має відбутися в Ріо-де-Жанейро у червні 1992 р.

При обговоренні питань, що стосуються української громади в Бразилії, підкреслювався великий внесок цієї далекої гілки нашого народу в розвиток країни.

В. Фокін запросив Ф. Коллора відвідати Україну з офіційним візитом в зручний для нього час. Запрошення було прийняте з вдячністю. Строки візиту будуть погоджені додатково.

В місті Бразилиа відбулась також зустріч В. Фокіна з міністром закордонних справ Бразилії Ф. Резаком. Українська сторона проінформувала про свій інтерес до обміну відповідними повноважними представництвами, встановлення між двома державами дипломатичних відносин. Міністра закордонних справ Бразилії запрошено відвідати Україну з офіційним візитом.

Прес-центр МЗС України.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України

◆

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

◆

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

◆

Індекс 60955

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп

◆

Газета виходить 5 разів на тиждень. Сьогодні, у вівторок, на 8 сторінках.

ОФІЦІЙНІ ЗУСТРІЧІ

Учора в Президії АН України відбулася зустріч Голови Верховної Ради Леоніда Кравчука з науковою інтелігенцією республіки. Історія свідчить, що далекоглядні прогресивні глави держав завжди роблять ставку на інтелектуальний потенціал своєї країни. І ніколи не помиляються, оскільки майбутнє щедро відплачує їм за ці аванси. Якщо вірити претендентові на пост Президента України Леоніду Кравчуку, який сказав, що «люди науки не здатні і не повинні боротися за своє виживання, вони покликані творити», то, напевне, вже в грудні в нашій республіці знову зростуть ціни на «золото нації» — її інтелектуальний потенціал.

Учасники зустрічі висловили занепокоєння з приводу того, що при реорганізації АН СРСР (один із вірогідних варіантів — перетворення її в АН Росії) є небезпека втратити фундаментальну науку, що матиме негативні наслідки для наукової думки всієї планети. На це Леонід Макарович відповів, що Україна виступає і виступатиме за єдиний економічний, стратегічний та науково-інформаційний простір. Отже, «національний науковий хутір» їй не загрожує.

Кандидата в Президенти України привітав чинний президент АН України Борис Патон.

* * *

Учора в Будинку профспілок (Київ, Майдан Незалежності, 2) відбулася нарада «Правове забезпечення оренди й підприємництва». На ній виступили Голова Верховної Ради України Л. Кравчук, діячі альтернативного сектора економіки, науковці, представники уряду.

У промовах виступаючих було багато пропозицій щодо виведення народного господарства з кризи, розвитку ініціативи, навчання майбутніх ринкових кадрів. Докладніше про те, що відбувалося й говорилося під час наради, читайте в наступних номерах «Голосу України».

ВИРУЮТЬ ПРИСТРАСТІ В КРИМУ

На сесію Верховної Ради Криму, яка розпочне роботу 23 жовтня, виноситься проект Закону Кримської АРСР «Про референдум». З усього видно, що закони суверенної України, а в тому числі й Закон про референдум, вже перестали задовольняти місцеве керівництво. Тому-то в Криму спочатку хочуть де-юре надати пріоритет власному Закону про референдум, а потім де-факто провести його.

Проте на цьому політичному ристалищі картина вимальовується досить різнобарвна. Одним хочеться під виглядом відновлення державності Криму задовольнити свої власні політичні амбіції, інші, як, наприклад, представники «Руху 20 січня», Крим вважають суб'єктом Союзного договору (якого може й не бути — **І. К.**). Представники групи «Демократичний Крим» ставлять за мету збудувати на півострові демократичне суспільство, яке б вільно розвивалося та розквітало. Але перш ніж вирішувати долю Криму, демократи наполягають на проведенні референдуму про довіру Верховній Раді КрАРСР. Учасники «Громадянського форуму Криму» порушують питання про відставку Верховної Ради, ратують за проведення нових виборів на багатопартійній основі, а під час референдуму 1 грудня пропонують запитати в мешканців Криму, в складі якої республіки ті бажають жити. За скасування Указу про передачу Криму Україні виступив «Республіканський Рух Криму», який об'єднує організацію воїнів-інтернаціоналістів «Баграм» та асоціацію підприємців «Імпекс-55 Крим». Майбутню долю Криму вони пов'язують із статусом незалежної республіки в складі Союзу суверенних держав.

Неоднозначно сприймається політична ситуація серед кримсько-татарського народу, який повертається на батьківщину. Представник національного руху кримських татар Ю. Османов вважає, що розривати пуповину з суверенною Україною передчасно і нерозумно.

Багато розмов сьогодні точиться навколо реалізації Закону про мови, прийнятого Верховною Радою України. А дехто встиг і на цьому заробити певний політичний капітал. Хоча Верховна Рада Криму визнала російську мову як державну мову Кримської автономії, балачки про насильницьку українізацію ще тривають, хоча жодної української школи до цього часу так і не відкрито. Можливо, такою мірою, яка б влаштовувала інтереси більшості мешканців Криму, могла б стати тримовність. Тобто ведення документації російською, українською та татарською мовами.

Вирують політичні пристрасті в Криму, людям не байдуже майбутнє краю, в якому вони живуть.

Можна зрозуміти тих, хто живе в Кримській АРСР. Але як зрозуміти двічі народного депутата (СРСР та Росії), голову Демократичної партії Росії Миколу Ілліча Травкіна, який ще не облаштував Росію з її численними глобальними проблемами, але приїхав від імені своєї партії «обустраивать» Крим.

Він обіцяє «райські кущі» під патронатом Росії в складі «оновленого Союзу». На щастя, багато людей (і, як не дивно, й росіяни) не дуже вірять цьому. Самим, мовляв, їсти нічого....

Ніяк не міг второпати двічі депутат те, що Кримська Радянська Автономна Республіка в складі України не може проводити свій референдум, адже згідно з республіканським законодавством України результати його будуть визнані недійсними. (Тому-то й поспішають у Верховній Раді Криму прийняти свій Закон про референдум). Не вплинули на Ілліча й аргументи про те, що між двома суверенними державами підписано договір про недоторканність кордонів.

Як не намагався Микола Ілліч та його колеги-депутати, але більшість присутніх так і не зрозуміла, про який Союз говорили представники Росії, які оголосили свою Федерацію спадкоємницею СРСР. Хіба, може, так: «Союз помер, хай живе Союз»?..

Питань після цієї зустрі залишилось набагато більше, ніж відповідей на них. Та не покидали думки про те, що ж примусило Ілліча залишити все в Москві та стрімголов кинутись «обустраивать» Крим. Чи то вже все в Росії вирішено, чи то дійсно щира турбота про те, як би сімсот тисяч українців вкупі із ста тридцятьма тисячами кримських татар не скривдили і не «зукраїнізували» півтора мільйона росіян? А може, після перемоги демократії двічі народний депутат, Герой Соціалістичної Праці трішечки відчув себе Ілліч-ем-III?

Ігор КАБЛАК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Кр.АРСР (телефоном).

Вибори Президента

Я НЕ ПРОГРАЮ ЦІ ВИБОРИ...

Казав, перебуваючи в Одесі, кандидат у Президенти України В. Чорновіл.

— Це не означає, що беззастережно переконаний в перемозі. Якщо наберу 40—45 відсотків голосів виборців, то це вже, по суті, — «тіньовий президент».

З ким же вів діалог, що відстоював під час зустрічей в Одесі В. Чорновіл? Схоже, що тут він узяв курс на інтелігенцію. Й справді, зранку зустрівся з викладачами та студентами інженерно-будівельного інституту. Потім виступив на загальноміському зібранні інтелігенції. Кілька годин провів у колі науково-технічної інтелігенції та депутатів Одеської міської й Жовтневої районної Рад у Будинку вчених. Прямий ефір йому надало Одеське телебачення. В. Чорновіл не раз повторював: він — за земельний устрій України як держави. Широке регіональне самоврядування, розвиток місцевої ініціативи дадуть можливість, враховуючи специфіку територій, швидше й краще розв'язувати проблеми їх економічного, соціального, духовного розвитку. Приклад тому — Німеччина, що в результаті такого-от устрою стала найбагатшою країною Європи. Однак я, підкреслив В. Чорновіл, геть відкидаю ті ідеї федерального устрою, що передбачають поділ України на окремі автономні республіки. Наша держава має бути єдиною, неподільною — тільки тоді доб'ємося кращого життя, визнання у світі.

В. Чорновіл різко відкидав лозунг «Україна — для українців»: нашу державу, казав, мають будувати своєю рідною домівкою представники всіх національностей, які тут мешкають. А для цього не можна допускати насильницької українізації. Так, є державна — українська мова, нею мають оволодівати всі громадяни України, але не можна утискувати мови інші: хай в Одесі, як тепер воно є, більшість мешканців спілкується, коли бажає, мовою російською, а у Львові — українською, і примушувати до чогось іншого — це не по-людськи.

Не раз запитували В. Чорновола, звичайно ж, і про таке: як ставиться він до ідеї відтворення Новоросії? Тільки не як ще однієї республіки на території української держави, відповідав він. А однією із земель цієї держави ваш регіон, безумовно, має бути. Але чому обов'язково Новоросія? Чи не краще просто Причорномор'я чи Таврія?

Що ж, над цим одеситам ще належить поміркувати. Як і над тим, кому з кандидатів у Президенти віддати перевагу. Про це тепер гарячі дискусії у нашому краї скрізь.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

ВІННИЦЯ МЕНЕ ПІДТРИМАЄ...

Кандидат у Президенти України В. Чорновіл виступив по Вінницькому обласному радіо, зустрівся з головами та депутатами Рад всіх рівнів, керівниками промислових та сільськогосподарських підприємств, у залі культурного центру ДПЗ-18 — з робітниками, інженерно-технічним та управлінським персоналом цього заводу і сусідніх промислових підприємств.

Передвиборна програма Вячеслава Чорновола перспективна і зрозуміла. У галузі економіки — це роздержавлення і приватизація підприємств, в аграрному секторі — це політика звільнення селянства від новітнього кріпосного права, політика відродження землеробського коріння України. Його соціальна політика — це політика створення рівних можливостей для реалізації творчого і професійного потенціалу кожної людини і кожної суспільної групи. Це принцип, який можна сформулювати коротко: «Проти рівності злиденної — за рівність можливостей». У сфері національної політики кандидат у Президенти відстоює суспільство абсолютної національної гармонії; відродження української національної культури і духовності.

Після всіх зустрічей взяв коротке інтерв'ю у вінничан.

Валентина Багнета, вихователька дитсадка № 62 міста Вінниці:

В. Чорновіл — прекрасний, поміркований політик, людина, яка спроможна вивести нашу державу із кризи.

Володимир Рибаченко, директор будинку культури Турбівського цукрокомбінату Липовецького району:

— Подобається, що в його передвиборній програмі заклади культури — не пасинки, будуть поставлені на держфінансування, що значно збільшиться частка витрат на цю галузь.

— Ви вірите в перемогу на Вінниччині? — це запитання до кандидата в Президенти.

— У Вінниці — так. На Вінниччині — ні. Тут досить уповільнені демократичні процеси.

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Вінниця.

Точка зору

Михайло АЛЕКСАНДРОВ: «УКРАЇНА І РОСІЯ ВІДНИНІ — НЕЗАЛЕЖНІ ДЕРЖАВИ...»

«Не можна різати по живому» — найпоширеніший і найпідступніший сьогодні аргумент тих, хто виступає проти повної незалежності України й становлення її як повноправного суб'єкта світового співробітництва. Чи має ця теза підстави під собою? Безперечно. На українській землі переплелися долі як багатьох народів, так і окремих людей. І для слави, і, на жаль, для ганьби України жили й працювали люди багатьох національностей.

Ще більше переплелися ці людські долі за останні 73 роки, коли в Радянському Союзі, оголошеному Батьківщиною всіх, поряд з природними процесами змішування націй і народностей, відбувалися санкціонований свого роду інтернаціональний етноцид, насильницькі міграції й репресивні переселення цілих народів. І чи не найпекучіша проблема на Україні в цьому плані — це доля росіян республіки. Україна вже задекларувала: громадянин будь-якої національності на її території повинен почувати себе, якщо не краще, то й не гірше, ніж на своїй Батьківщині, а територія республіки, її кордони мають бути єдиними, неподільними, недоторканними. Переділ кордонів — це шлях до безодні, яка може поглинути демократичні завоювання всіх народів, які ці кроки зроблять.

Перебуваючи в Москві, я й поцікавився в секретаря Комітету парламенту РРФСР з питань міжреспубліканських відносин, регіональної політики і співробітництва Михайла АЛЕКСАНДРОВА, як він ставиться до проблем відносин України і Росії.

— Ваше ставлення до проголошення Україною своєї незалежності?

— Ставлення чітко визначене. Його вже навіть не можна назвати особистим. Наш комітет і я особисто брали активну участь у підготовці Договору між Україною і Росією, підписаного і вже ратифікованого. Він і визначає норми й принципи взаємовідносин між нашими державами, виходить з того, що і Україна, і Росія є суверенними державами. І проголошення Україною незалежності аж ніяк не змінило систему тих відносин, які почали налагоджуватися між нашими державами. І не могло змінити.

— Деякі політики визначають Акти незалежності республік як певну законодавчу «мімікрію» щодо старого Союзу, не більше. Але Росія не поспішає робити навіть цього, залишаючись єдиною з республік колишнього СРСР, яка не проголосила своєї незалежності. Що це, поза «ображеної метрополії», яку всі покинули, не порадившись, чи є якісь інші міркування?

— Це, як на мене, зв'язано з багатьма причинами. Головна з них та, що Росія була основоутворюючим державним організмом, навколо якого формувався старий Союз у тому вигляді, в якому він донедавна існував...

— ...Тобто, як колишня Російська імперія, знову приєднувала до себе «колонії»?

— Ні, я такого не можу сказати, бо переконаний, що між Російською імперією і Радянським Союзом існувала принципова різниця і змішувати їх не зовсім правильно. Це різні речі, проводити аналогії недоречно. Тим не менше саме Росія була основою, навколо якої утворився СРСР. І те, що сьогодні Росія не проголошує Акта незалежності, зв'язане в першу чергу з тим, що коли всі інші члени Союзу проголосили свою незалежність, то така акція з боку Росії не є необхідною для неї. Хтось хотів підкреслити свою незалежність від Росії, але Росія по відношенню до всіх інших держав, які входили до Союзу, ніколи не була метрополією і не втілювала Центр. Навіть навпаки — в умовах СРСР потерпіла найбільші збитки.

— А яким чином тоді можна пояснити заяву Павла Вощанова, прес-секретаря вашого президента, про можливість перегляду кордонів? Адже вона викликала бурю невдоволення в багатьох республіках, посилила центробіжні сили, викликала навіть запобіжні візити О. Руцького до Києва, Алма-Ати.

— Питання про територіальний переділ не стоїть і не повинне стояти. Незалежно від того, хто висловлює такі думки, одна людина все одно не може розв'язати подібні проблеми, бо вони — в компетенції Верховної Ради РРФСР. А наш парламент свою позицію, зокрема щодо України, висловив однозначно: ратифікував договір між двома рівноправними державами, в якому зафіксовано, що нинішні кордони між Україною і Росією визнаються непорушними, недоторканними і не можуть переглядатися в односторонньому порядку. Знайшов відображення цей принцип і в Комюніке, підписаному Л. Кравчуком та О. Руцьким.

А реакція на заяву прес-секретаря президента Єльцина була неадекватною тому реальному змісту політики, яка проводиться нами щодо України.

— Я ставив це запитання О. Руцькому, він не відповів. Повторюю його вам як людині, яка курирує певною мірою міжреспубліканські відносини: чи не була та заява спробою якимось чином активізувати російськомовне населення республік й розбуркати його сепаратистські настрої, зокрема в нас, у Криму, Донбасі, південних областях?

— Я вважаю ваше запитання не дуже коректним, прямолінійним, але відповім. Жодній республіці колишнього Союзу, яка домагалася сьогодні незалежності, не слід забувати, що на їхній території живе та чи інша кількість російськомовних громадян, серед них і росіян. Для України це теж актуально: там живе понад 11 мільйонів росіян, і забувати це ні в якому разі не можна. Тому треба шукати шляхи розв'язання їхніх проблем таким чином, щоб максимально захистити й задовольнити їхні інтереси, щоб вони не почували себе ущемленими ні в чому.

Але розцінювати політику Росії щодо російськомовного населення в інших республіках так, що, мовляв, вона використовує росіян як «п'яту колону», як засіб тиску на місцеву владу, означає поставити під сумнів здатність Росії поважати право інших народів на незалежність. Усіх народів, незалежно від чисельності чи впливу на міжнародну і внутрішню політику. Це означає звинуватити Росію в політиці расизму й шовінізму. Підстав для таких «глибоких» висновків Росія не давала і ніколи не дасть.

— Дякую і, звичайно, вибачте, але давайте спробуємо розставити крапки над «і». В минулому році в Києві Бориса Єльцина запитали, як він поставиться до того, що депутати тоді ще облради Криму після референдуму про відновлення Кримської АРСР проведуть ще один референдум про денонсування рішення Верховних Рад України й Росії від 1954 року й захочуть приєднатися до Росії? Єльцин відповів, що Крим — це справа України. Але сьогодні у відновленій КрАРСР такі настрої є, вони збуджуються в пресі, на рівні парламенту АРСР. Чи надходять до вас запити, листи з Криму з вимогами чи проханнями приєднатися до Росії? Що ви з ними робите?

— Наше ставлення до Криму теж зафіксоване в Договорі, і воно не змінилося. І на цих позиціях ми й стоятимемо незалежно від того, що відбувається в КрАРСР. Вона входить до складу України як автономне утворення, і відносини між КрАРСР та Україною — це ваша внутрішня справа. Повторюю, Росія ставить перед собою такі завдання у міжнаціональній і міждержавній політиці, які б не ущемляли суверенних прав інших республік. Але, звичайно, за однієї головної умови — інтереси росіян у них повинні бути захищеними. І якщо Україна в своїх відносинах з Кримом робитиме все можливе, щоб росіяни не були ущемленими, то в Росії не буде морального права втручатися в ці відносини.

— На це, певно, спрямовано й Указ Б. Єльцина про захист прав російськомовного населення в інших республіках. Указ узгоджено з вашим Комітетом, парламентом Росії? Прокоментуйте, будь ласка, цей документ.

— Певною мірою так. В Указі намічено деякі напрями тих зусиль парламенту й уряду Росії щодо захисту російськомовного населення. Але підстав говорити, що в Указі сконцентровано весь зміст політики парламенту з цього питання, нема хоча б уже тому, що текст Указу не обговорювався на сесії і тому не відбиває всіх точок зору й підходів до проблеми як парламентаріїв, так і всього суспільства.

— На одній з прес-конференцій Голова парламенту України Л. Кравчук, відповідаючи на запитання Центрального телебачення про перспективу російськомовного населення на Україні, сказав, що росіяни в республіці живуть разом з українцями століттями і тому з повним правом можуть вважатися одним з корінних потоків населення України, а отже, ніякої дискримінації не може бути. Потім у передачах ЦТ я цих слів не почув. Як ви вважаєте: чому? Адже така позиція керівника Верховної Ради України могла б зняти чимало проблем. І взагалі, як ви ставитеся до цих слів Л. Кравчука?

— Ну, я не можу давати оцінку тим чи іншим журналістам, тож і працівникам ЦТ. Це справа їхньої етики і, врешті-решт, професіоналізму, ставлення до своїх обов'язків, чесності. А позиція Л. Кравчука заслуговує всілякого схвалення. Однак справа вся в тому, що слів у нас було й раніше багато. Потрібно, щоб ці слова підкріплялися конкретними справами. Таке ж буває: говориться одне, а робиться інше.

— Ви не відповіли на одне з моїх попередніх запитань: як ви ставитеся до листів росіян з України, в яких вони, можливо, повідомляють про ущемлення прав, просяться «під крило» до Росії? Адже проблема неправильного висвітлення подій на Україні існує реально. Я зайшов у «Российскую газету», і там, дізнавшись, що я з України, відразу повідомили: до нас телефонує жінка і просить втрутитися, бо, мовляв, на Україні «ріжуть росіян», а Росія мовчить. Це, м'яко кажучи, не відповідає дійсності, але такі сигнали, панікерські чи провокаційні, надходять, певно, й до вашого Комітету...

— Звичайно, такі листи надходять з багатьох місць, і з України також. Просять захисту прав й інтересів особливо люди із західних областей України. Ми звертаємося до уряду України, до парламенту, просимо розібратися, але це, звичайно, великого ефекту не дає.

У цьому плані великі надії ми покладаємо на те, що найближчим часом вирішиться питання створення представництва РРФСР на Україні. Тобто такого органу, який розв'язував би проблеми, виходячи з місцевих умов, отримуючи всю необхідну інформацію. Адже це різні речі: суб'єктивна точка зору автора листа до нас і повна інформація про те, що відбувається насправді.

Вів розмову парламентський кореспондент «Голосу України» Володимир СКАЧКО.

Москва — Київ.

Тиждень німецької культури

КОНФЕРЕНЦІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЦІВ

У суботу, 19 жовтня, в конференцзалі Київського держуніверситету проходила наукова конференція літературознавців з Німеччини й викладачів кафедри зарубіжної літератури КДУ. Виступаючі говорили про різні літературознавчі аспекти наших відносин: від початку писемності до сьогоднішніх днів, зокрема про українсько-німецькі зв'язки часів романтизму і двадцятого століття.

Великий інтерес присутніх викликала доповідь професора Осадчука-Кораба про німецько-українські культурні зв'язки у Веймарські часи.

Професор, завідуюча кафедрою зарубіжної літератури КДУ Кіра Шахова розглядала складну стильову структуру творчості Генріха Манна, в якій об'єдналися майже всі «ізми» XX століття.

— Кожен демонстрував свою методику досліджень,— каже професор Шахова.— Варто додати, що така конференція відбулася вперше й відіграла значну роль не тільки в літературознавчому, а й культурологічному житті. Ми думаємо, що це серйозний початок нашої спільної роботи.

Володимир СТАНІСЛАВЧИК.

...А ГЕТЬМАН ДРУЖИВ З БЕТХОВЕНОМ

Закінчилися виступи симфонічного оркестру Мюнхенської філармонії в приміщенні Київського державного академічного театру опери і балету імені Т. Шевченка.

Майже годину мене не пускали в приміщення театру. Хтось там з Міністерства культури, як то воно часто в нас трапляється, забув про елементарне — картки акредитації для журналістів. Лише за кілька хвилин до початку другого концерту уславленого колективу Мюнхенської філармонії вдалося приступити до своїх професійних обов'язків. Моїм співрозмовником став Іван Гамкало, народний артист України, провідний диригент театру:

— Цей симфонічний оркестр — один з відомих у Європі — має більш ніж столітню історію. Приїзд колективу до Києва піднімає престиж столиці, наближаючи її до європейських міст.

— Німецька мова була першою серед західноєвропейських, на яку переклали твори Шевченка. Напевне, й у музичному житті наші держави мали багато спільного?

— Так, музичні зв'язки обох народів дуже багаті й цікаві. Наприклад, коли син останнього гетьмана Разумовського був послом у Відні, то дружив з Бетховеном. Великий композитор присвятив йому три струнні квартети, в яких використав українську мелодику. До речі, Бетховен обробив для голосу і фортепіанного тріо нашу пісню «Їхав козак за Дунай». Українські теми відчуваються в музиці Баха, Ліста, Вебера. Син Моцарта десятки років жив на Західній Україні й заснував у Львові музичне товариство Святої Цецілії. У Німеччині здобували освіту Микола Лисенко, Григорій Ходоровський, Михайло Калачевський. Таких прикладів чимало.

Володимир ТЕТЕРУК.

Знак біди

З КАР'ЄРУ — В ГАЛОП

У колонії суворого режиму, що неподалік Умані на Черкащині — надзвичайна подія. 16 жовтня близько 11 години дня з кар'єру «Граніт», де працюють ті, хто відбуває покарання, втекли двоє засуджених і з ними, очевидно, солдат з вишки, який їх охороняв. Охоронець, казах за національністю, мав автомат і два «ріжки» набоїв. Один із утікачів, 1963 року народження, відбував перший рік семирічного ув'язнення за крадіжку державного майна, другий, 1967 року народження, засуджений за викрадення автомобіля і крадіжку особистого майна громадян.

Сили МВС «зіграли тривогу». Пошуки втікачів тривають. Про їхні результати — в наступних номерах газети.

Анатолій ДЕНЬ.

Телеграфним рядком з Житомира

ЗАМІСТЬ ПЕНСІЇ — МЕДАЛЬ!

У нинішньому році жителям області вручено 6 тисяч 300 медалей «Ветеран праці», 145 інших нагород. Одному присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці. Майже 400 жінок удостоїлися відзнак материнства.

НА МАЙДАНІ КОЛО ЦЕРКВИ

Сесією міськради прийнято рішення про повернення історичних назв топонімам міста. Віднині площа Леніна буде Соборним майданом, вулиця Леніна — Київською, Карла Маркса — Бердичівською, Рад — Михайлівською.

ВИП'ЄМ ЗА СТАЛІНА

Тільки за три місяці, протягом яких в обласному центрі діє магазин, де продають спиртне за підвищеними цінами, у міський бюджет перераховано понад 200 тисяч карбованців виручки. Як заявив один з місцевих любителів оковитої, протягом майже чотирьох десятиліть він вживає міцний напій тільки за Генералісимуса. І тільки — коньяк.

ЧИЙ ВІЗ ВИВЕЗЕ!

У краєзнавчому музеї передбачається відкрити експозицію народного побуту «Житло житомирського Полісся». Її організаторам для «повного щастя» не вистачає старого воза для експозиції. Може, хто подарує його чи продасть музеєві?

Володимир ЛИЗА.

ДОПОМОЖІТЬ ЛІКВІДАТОРАМ

Чорнобиль

Інваліди Чорнобиля — це люди, які гасили пожежу, вантажили у вертольоти пісок, свинець і скидали його у реактор четвертого блока, будували «саркофаг»... Ставши інвалідами внаслідок опромінення і радіонуклідного забруднення організму, тепер вони зустрілися з глухою стіною нерозуміння, брехнею й лицемірством, фальсифікацією діагнозів захворювання. Кожен з них потрапив у безодню безправності свого життя, деякі до цього часу не можуть знайти виходу, оскільки всі законодавчі акти, прийняті парламентом і Кабінетом міністрів України, не виконуються.

Не виконуються вони й обласними та міськими виконавчими органами. І найбільше страждають через це діти, інваліди, хворі на гостру променеву хворобу. Саме з цієї категорії потерпілих треба негайно починати виконання Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали від Чорнобильської катастрофи». Поки ж усе робиться навпаки. І Закон України, і доповнення, які нині готуються у Верховній Раді для розгляду на черговій сесії, наполегливо і пріоритетно виділяють питання соціально-правового захисту колишніх і теперішніх працівників ЧАЕС.

Таке становище може призвести до соціального напруження й вибуху. Ми вже нараховуємо понад 4 тисячі інвалідів-чорнобильців, більше, ніж 6 тисяч хворих з установленим зв'язком захворювань. Ці люди не мають можливості кваліфіковано обстежуватись і лікуватись, придбати медикаменти, одноразові шприци й системи. У місті Києві та області на 4 тисячі потерпілих немає жодної лікарні і аптеки, хоча обіцянок усних і письмових по перепрофілюванню обласної лікарні № 2 (колишнього облліксанупру) ми маємо достатньо.

Багато інвалідів одержують пенсію від 70 до 120 карбованців і це за нашої «ринкової економіки». На що можуть розраховувати люди, які не мають можливості заробити собі на хліб? А коли ліквідатори помирають, то їхні сім'ї взагалі не мають на що жити... Через це в місті Києві створено Український страйковий Комітет громадських організацій інвалідів Чорнобиля та Союзу «Чорнобиль». Головні вимоги страйкового комітету полягають у негайному виконанні статей Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, що постраждали від Чорнобильської катастрофи» з першочерговим фінансуванням витрат на соціально-правовий захист хворих дітей, які також постраждали від цього лиха, інвалідів Чорнобиля, хворих на гостру променеву хворобу. Ми вимагаємо створення комісії у справі контролю виконання Закону з представників Верховної Ради, Кабінету міністрів, Міністерства охорони здоров'я, Мінсоцзабезпечення України, громадських організацій та інвалідів Чорнобиля, Союзу «Чорнобиль».

Ми сподіваємося на гуманність і милосердя нашого суспільства, співчуття і участь у долях людей, які ціною власного здоров'я врятували людство.

Наші розрахункові рахунки: № 161201/700002 у Київському міськуправлінні Держбанку «Укравтобанк» МФО 322249, № 704202 МФО 805119 у Київському міськуправлінні Зовнішекономбанку СРСР.

Борис ШУКЛІН, голова Міжреспубліканського Комітету соціального захисту інвалідів Чорнобиля, інвалід II групи.

Наш коментар: у Києві нині проживає, крім 800 інвалідів Чорнобиля, 3500 ліквідаторів, у яких захворювання пов'язане з ЛНА на ЧАЕС, 153 хворі мають діагноз гострої променевої хвороби. А всього в столиці — 350.000 «ліквідаторів».

У вівторок 22 жовтня о 14 годині на майдані Незалежності з ініціативи страйкому Київського комітету соціального захисту інвалідів Чорнобиля відбудеться санкціонований мітинг. Головні вимоги чорнобильців: негайне і повне введення в дію «Закону УРСР про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи». Негайне закриття Чорнобильської АЕС. Надання Києву статусу міста, яке потерпіло від чорнобильської катастрофи. Будуть обговорюватися й інші нагальні проблеми.

Микола ХРІЄНКО, оглядач «Голосу України» з питань екології та чорнобильської катастрофи.

Зворотний зв'язок

І ЗНОВУ СІЄТЬСЯ РОЗБРАТ

До редакції зателефонувала жителька України Юлія Тисовська, голова профспілкового комітету управління «Укренергомеханізація» і попросила надати їй можливість через нашу газету задати кілька запитань панові Солженіцину. Таке бажання виникло у неї після виступу О. Солженіцина по українському радіо минулої суботи. Ось що цікавить нашу читачку:

1. Чому пан Солженіцин, сидячи в Америці, розмірковує, «как нам обустроить Россию» за рахунок інших республік?

2. Чи може пан Солженіцин назвати хоча б одну російську, українську, єврейську, італійську і так далі автономію у США?

3. Чи можна будувати демократію для власного народу, наступаючи на горло сусіднім?

4. Чому шановний письменник взагалі керує, як голосувати українцям (мається на увазі не національність, а місце проживання) і чому він рекомендує голосувати по областям, районам і селам, «щоб було чітко видно, хто саме прагне незалежної України»?

Юлія Миколаївна просить зауважити, що ми, припустимо, можемо побудувати у будь-якому місті Росії шістнадцятиповерховий будинок, заселити його українцями і оголосити автономію. Та чи збережемо ми при цьому свій корінь?

О. Солженіцина, гадаю, попросили висловитися з приводу незалежності України не випадково. Цього письменника щиро шанують в Україні, його «Архіпелаг ГУЛАГ», як і скрізь, ходив тут по руках. І дуже прикро, що таку людину використовують з тією ж метою (і він дозволяє себе використати) — посіяти розбрат між народами, що населяють нашу землю.

Катерина ВОРОНЕНКО.
Київська область.

Ситуац

Москов
об'єднанн
повсюдил
статує за
кої грома
цтва РРС
становище
вають на
понувало
сторонам,
Рад Росії

ДЖИН ЗМІНИВ КВАРТИРУ

Пригода

Пораючись у полі, механізатори колгоспу імені Горького, що на Глухівщині, примітили на дні прилеглого яру безладно розкидані металеві балони. Формою і розміром — такі, в яких перевозять кисень, але пофарбовані в зелений колір. Після роботи хлопці прихопили кілька «сигарет», і скинули на тракторному стані.

А наступного дня колгоспник М. Вачуга, покликавши на поміч знайомого, вирішив перевезти балони до своєї садиби. Ємкості видались чоловікам надто важкими. «Може, у них щось є?» — висловили припущення. Крутнули вентиль, з отвору стрімко почала витікати сіро-бура рідина, яка миттєво випаровувалась. Не встигли компаньйони зметикувати, що й до чого, як один з них «відключився», прийшов до тями лише у реанімаційному відділенні райлікарні. Інший відбувся, якто кажуть, переляком. А от на яблуні, що стояла за 30 метрів від балонів, пожовкло і облетіло листя.

На місце виїхали спеціалісти санепідстанції, районного штабу цивільної оборони, глухівського військового гарнізону. Але їх знань вистачило лише на висновок: «Невідома отруйна речовина». Вирішили перевезти балони на базовий об'єкт обласного центру цивільної оборони, щоб у лабораторії провести експертизу, але серед колгоспних водіїв не знайшлось того, хто б транспортував небезпечний вантаж за кілька сот кілометрів. Почали шукати спеціальну машину. Доки шукали, з Сум прийшла телефонограма: «Балони не везіть. Начальник у відпустці, поверneться, отоді й будемо вирішувати».

Ситуація на сьогодні така: балони з транспортного стану знову викинули до яру. Тут, поблизу траси Москва — Київ, вони, «усього з півтора десятка», й «зберігаються».

Віталій МАКСЮТЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Сумська область.

Мал. Анатолія СТАНКУЛОВА.

Р

Незалеж
президент
темою
підприє
думка».
ня серед
різних во
ного. Р
участь у
дять Акт
88 відсоті
вирішили,
муть, а
що не го
виборах,
думу.
Леоні

ТИМ

44 чоло
льського
який зай
роккансь
для змін
страйк і
на батькі
ту зароб
плавання

П'ять м
ев», який
ському в
ню рибно
тарктика»
сел з І
РТМ при
його екі
платит
ців зарп
ти час д
вуючи т
ви з ва
лічівська
щоб зам
центів ві
ня у вал
проц. (1

КАМПАНІЯ НА

Як відомо, ця міжнародна правозахисна організація систематично визначає трьох в'язнів сумління місяця, на чий захист насамперед мають спрямовувати свої зусилля мільйони її членів з всієї земної кулі. Ніхто з цих людей, вказує інформбюлетень «МА», не скоїв і не пропагував насильства, і їхнє ув'язнення є порушенням Загальної декларації прав людини..

Серед трьох в'язнів сумління серпня, поряд з марокканцем і бутанійцем, чи не вперше у цьому році названо українське прізвище Сергія Оснача. Інформаційний бюлетень «Міжнародна амністія» подає фото і повідомляє, що цього 21-річного юнака заарештовано 13 квітня 1991 року в українському містечку Шостка і звинувачено в ухилянні від призову на військову службу згідно з стат-

тею 72-
дексу У
Сергі
судом 1
за відмо
кову сл
Армії ч
хищає
ію», а
бір». Ї
до 18 м
біт. «М
вважає,
нів сум
примус
ні ув'яз
дей тре
речно з
Свідо
ської
законни
свободу
релігії.
нями су
рез мот
бокого
пливаю
вих, мо
віх, ф

Навколомистецькі новини

ЗОЛОТА РОЛЬ БРОНДУКОВА

Позаминулої п'ятниці у приміщенні кінотеатру «Зоряний» відбувся прем'єрний показ фільму «Карпатське золото», знятого незалежною кіно-відеофірмою «Україна». На презентації фільму були присутні учасники знімальної групи, представники австралійської телерадіокомпанії. В роботі взяли участь актори Іван Гаврилюк, Наталя та Ольга Сумські, Костянтин Степанков, Євген Паперний, Броніслав Брондуков та інші.

Фільм буде показано на кінофестивалі в Австралії.

Ксенія МЕЛЕШКО.
Київ.

ЛІКВІДАТОРАМ

лікуватись.
аменти, одно-
системи. У
області на 4
немає жод-
тени, хоча обі-
письмових по
області
колишнього
ми маємо до-

ідів одержу-
70 до 120
за нашої
міки». На що
вувати люди,
жливості за-
хліб? А коли
мирають, то
не мають
ере це в міс-
Українсь-
Комітет гро-
ціальній інвалі-
Союзу «Чор-
вимоги
мітету поляга-
виконанні
країни «Про
захист
постраждали
ьної катастро-
ровим фінан-
на соціально-
хворих ді-
постраждали
інвалідів
рих на гостру
обу. Ми ви-
комісії у
виконання
ників Вер-
Кабінету мі-
ерства охорони
соцзабезпечен-
мадських ор-
алідів Чорно-
Чорнобиль».
осся на гуман-
нашого су-

спільства, співчуття і участь у долях людей, які ціною власного здоров'я врятували людство.

Наші розрахункові рахунки: № 161201/700002 у Київському міськуправлінні Держбанку «Укравтобанк» МФО 322249, № 704202 МФО 805119 у Київському міськуправлінні Зовнішекономбанку СРСР.

Борис ШУКЛІН,
голова Міжреспубліканського Комітету соціального захисту інвалідів Чорнобиля, інвалід II групи.

Наш коментар: у Києві нині проживає, крім 800 інвалідів Чорнобиля, 3500 ліквідаторів, у яких захворювання пов'язане з ЛНА на ЧАЕС, 153 хворі мають діагноз гострої променевої хвороби. А всього в столиці — 350.000 «ліквідаторів».

У вівторок 22 жовтня о 14 годині на майдані Незалежності з ініціативи страйкому Київського комітету соціального захисту інвалідів Чорнобиля відбудеться санкціонований мітинг. Головні вимоги чорнобильців: негайне і повне введення в дію «Закону УРСР про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи». Негайне закриття Чорнобильської АЕС. Надання Києву статусу міста, яке потерпіло від чорнобильської катастрофи. Будуть обговорюватися й інші нагальні проблеми.

Микола ХРІЄНКО,
оглядач «Голосу України» з питань екології та чорнобильської катастрофи.

Зворотний зв'язок

І ЗНОВУ СІЄТЬСЯ РОЗБРАТ

До редакції зателефонувала жителька Українки Юлія Тисовська, голова профспілкового комітету управління «Укренергомеханізація» і попросила надати їй можливість через нашу газету задати кілька запитань панові Солженіцину. Таке бажання виникло у неї після виступу О. Солженіцина по українському радіо минулої суботи. Ось що цікавить нашу читачку:

1. Чому пан Солженіцин, сидячи в Америці, розмірковує, «как нам обустроить Россию» за рахунок інших республік?

2. Чи може пан Солженіцин назвати хоча б одну російську, українську, єврейську, італійську і так далі автономію у США?

3. Чи можна будувати демократію для власного народу, наступаючи на горло сусідній?

4. Чому шановний письменник взагалі керує, як голосувати українцям (мається на увазі не національність, а місце проживання) і чому він рекомендує голосувати по областям, районам і селам, «щоб було чітко видно, хто саме прагне незалежної України»?

Юлія Миколаївна просить зауважити, що ми, припустимо, можемо побудувати у будь-якому місті Росії шістнадцятиповерховий будинок, заселити його українцями і оголосити автономію. Та чи збережемо ми при цьому свій корінь?

О. Солженіцина, гадаю, попросили висловитися з приводу незалежності України не випадково. Цього письменника щиро шанують в Україні, його «Архіпелаг ГУЛАГ», як і скрізь, ходив тут по руках. І дуже прикро, що таку людину використовують з тією ж метою (і він дозволяє себе використати) — посіяти розбрат між народами, що населяють нашу землю.

Катерина ВОРОНЕНКО.
Київська область.

Ситуація

КОМУ НА РУСІ ЖИТИ ДО...

Московське територіальне об'єднання Руху розповсюдило заяву, в якій констатує занепокоєння російської громадськості та керівництва РРФСР різних рівнів становищем росіян, які проживають на Україні. І запропонувало всім зацікавленим сторонам, аж до Верховних Рад Росії та України, взяти участь у розслідуванні реального стану справ, а саме: вивчити забезпеченість росіян, які проживають на Україні, дошкільними закладами, школами, можливістю навчатися у вузах рідною мовою, кількістю періодичних видань, книжок, бібліотек, театрів і таке інше на 100 тисяч населення. А також провести аналогічне обстеження, яке б виявило забезпечення всім вищеназваним українців, які мешкають у Росії. А потім провести розширене обговорення проблеми національних меншин в обох республіках з залученням широкої громадськості України та Росії.

Московс... звернувся ... проживають ... закликом ... чаї народу ... вони живу... завжди шу... піддаватися ... спроби роз... корінного ...
Костянтин ...

Подробиці

РІВНЕНСЬКІ НЕРІВНОСТІ

Незалежність України та президентські вибори стали темою [...]дження малого підприє[...] «[...]адська думка». Проведено опитування серед 336 представників різних верств населення Рівного. Результати: візьмуть участь у виборах і підтвердять Акт про незалежність 88 відсотків опитаних, 10 ще не вирішили, як вони голосуватимуть, а 2 відсотки заявили, що не голосуватимуть ні на виборах, ні під час референдуму.

Леоні[...] Кравчука [...]ністю підтримують 52 відсотки, Вячеслава Чорновола — 31, Ігоря Юхновського — 10, Володимира Пилипчука — 7 відсотків.

Уперше в Рівному визначено найпопулярнішого громадянина міста — ним став полковник Вілен Мартиросян, за Мартиросяном ідуть народний депутат України Василь Червоній та голова Рівненської міськради Іван Федів.

Леонід ШУЛЬГА,
директор МП «Громадська думка».

ТИМ ЧАСОМ В АФРИЦІ...

44 чоловіка із складу рибальського траулера «Николаев», який зайшов 10 жовтня в марокканський порт Касабланка для зміни [...]іпажу оголосили страйк і [...]ови[...] вилетіти на батьківщину [...] невиплати зароблених ними за час плавання грошей.

П'ять місяців тому «Николаев», який належить чорноморському виробничому об'єднанню рибної промисловості «Антарктика», вийшов на промисел з Іллічівська. 10 жовтня РТМ прибув у Касабланку, де його екіпажу повинні були виплати[...] [...]ежну за[...] місяців зарплату у валюті і надати час для відпочинку. Враховуючи труднощі нашої держави з валютою, рибалки з Іллічівська погодились на те, щоб замість належних 33 процентів від грошового утримання у валюті їм виплатили 22,5 проц. (15 тис. доларів). Проте фірма «Шарбоньєр», яка займається обслуговуванням радянських суден у Марокко, і цих грошей не видала.

Ситуація погіршується тим, що борг радянської сторони фірмі становить близько одного мільйона доларів. Тільки на минулому тижні у Касабланському порту перебували під арештом дев'ять торговельних і рибальських суден з СРСР. Марокканська сторона погодилася звільнити їх тільки за умови, що «Николаев», а також ще один радянський траулер залишався в Касабланці як «заложники».

Команда, залишена її капітаном і керівним складом, звертається по допомогу до Мінрибгоспу СРСР, ЦК профспілки робітників рибного господарства, Верховної Ради України.

ТАРС.

Спорт

ФІНІШНІ МАН...

Команди вищої ліги — учасники чемпіонату країни — долають останні метри турнірної дистанції. Отож, момент напруження. І кожний найменший промах може обернутися втратою надій, які плекають колективи.

Лідер змагань — ЦСКА — без особливого напруження переграв на своєму полі мінське «Динамо» — 3:1. А от головний конкурент армійців у боротьбі за найвищі нагороди — «Спартак» з Москви — спіткнувся в Ташкенті. Все вирішив єдиний влучний удар, який зробив гравець «Пахтакора» П'ятницький — 1:0.

Дуже важливий матч у Владикавказі програв місцевому «Спартаку» (0:1) харківський «Металіст». Тепер надій у харків'ян залишити зону аутсайдерів стільки ж, скільки зірок на захмареному небі.

Донецький «Шахтар» розійшовся мирно (0:0) з «Паміром» на його полі, де всім гостям доводиться дуже важко.

Досить упевнено розібрався з московським «Локомотивом», приймаючи його в Запоріжжі, «Металург» — 3:0. Ще один український клуб «Дніпро» зіграв 2:0 у Москві, маючи за суперника «Динамо». Результат — 0:0 зафіксовано у зустрічі «Арарат» — «Торпедо».

Нарешті, кілька слів про поєдинок у Києві, де змагалися «Динамо» з «Чорноморцем» — сусіди в турнірній таблиці. Гра була рівною, обидві команди мали чимало моментів відзначитися. Але вдалося скористатися з одного одеситам. Переможний гол провів Іван Гецько на 63-й хвилині. Отже, кияни, які продовжують претендувати на «бронзу», втратили вкрай важливі два оч...

ка — 0:1. ... номорець» ... зився до л...

ЦСКА
Спартак
Динамо К.
Торпедо
Чорноморець
Дніпро
Динамо М
Динамо Мн
Арарат
Шахтар
Металург
Памір
Пахтакор
Спартак В.
Металіст
Локомотив

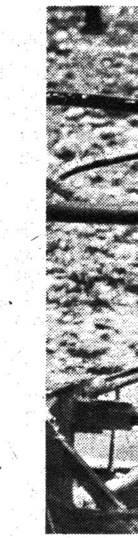
Змінився... ній» зоні. ... пати», пер... ганську «З... йшли на ... львів'ян — ... ців і терно... — по 50.

Нарешті ... чів 45-го ... піонату Ук... другої ліги ... «Дніпро» ... — «Зірка» ... бас» — ... «Маяк» (... ка» — 0:... «Темп» — ... дівник» — ... «Нафтовик» ... 2:1, «Прик... на» — 2:0 ... «Автомобі... стал» — ... «Колос» — ... — 4:2, «... — 4:3, «... мо» — 2:... «Дніпро» ... тя» — «З... як» (Очак... 2:1, «Кри... — 1:1, «Н... дилля» — ... дівник» — ... «Приладис... 2:0, «При... томобіліст» ... — «Хімік» ... тал» — «... 2:0, «Стал... «Шахтар» ... 1:0.

В...

*

Хокей. ... нат країн... «Сокіл» —...



Черговий...

...ИВ КВАРТИРУ

Пригода

...везти балони до своєї садиби. Ємкості видались чоловікам надто важкими. «Може, у них щось є» — висловили припущення. Крутнули вентиль, з отвору стрімко почала витікати сіро-бура рідина, яка миттєво випаровувалась. Не встигли компаньйони зметикувати, що й до чого, як один з них «відключився», прийшов до тями лише у реанімаційному відділенні райлікарні. Інший відбувся, як то кажуть, переляком. А от на яблуні, що стояла за 30 метрів від балонів, пожовкло і облетіло листя.

На місце виїхали спеціалісти санепідстанції, районного штабу цивільної оборони, глухівського військового гарнізону. Але їх знань вистачило лише на висновок: «Невідома отруйна речовина». Вирішили перевезти балони на базовий об'єкт обласного центру цивільної оборони, щоб у лабораторії провести експертизу, але серед колгоспних водіїв не знайшлось того, хто б транспортував небезпечний вантаж за кілька сот кілометрів. Почали шукати спеціальну машину. Доки шукали, з Сум прийшла телефонограма: «Балони не везіть. Начальник у відпустці, повернеться, отоді й будемо вирішувати».

Ситуація на сьогодні така: балони з транспортного стану знову викинули до яру. Тут, поблизу траси Москва — Київ, вони, «усього з півтора десятка», й «зберігаються».

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Сумська область.

Мал. Анатолія СТАНКУЛОВА.

«Міжнародна амністія» повідомляє

КАМПАНІЯ НА ПІДТРИМКУ В'ЯЗНЯ МІСЯЦЯ

Як відомо, ця міжнародна правозахисна організація систематично визначає трьох в'язнів сумління місяця, на чий захист насамперед мають спрямовувати свої зусилля мільйони її членів зі всієї земної кулі. Ніхто з цих людей, вказує інформбюлетень «МА», не скоїв і не пропагував насильства, і їхнє ув'язнення є порушенням Загальної декларації прав людини.

Серед трьох в'язнів сумління серпня, поряд з марокканцем і бутанійцем, чи не вперше у цьому році названо українське прізвище Сергія Оснача. Інформаційний бюлетень «Міжнародна амністія» подає фото і повідомляє, що цього 21-річного юнака заарештовано 13 квітня 1991 року в українському містечку Шостка і звинувачено в ухилянні від призову на військову службу згідно з статтею 72-ю Кримінального кодексу України.

Сергій Оснач постав перед судом 18 червня 1991 року за відмову проходити військову службу у Радянській Армії через те, що «вона захищає не батьківщину і націю, а «соціалістичний вибір». Його було засуджено до 18 місяців примусових робіт. «Міжнародна амністія» вважає, що утиски щодо в'язнів сумління, які виконують примусові роботи, аналогічні ув'язненню, тому цих людей треба негайно і безперечно звільняти.

Свідома відмова від військової служби визнана ООН законним правом людини на свободу мислення, совісті та релігії. «МА» вважає в'язнями сумління тих, хто через мотиви совісті або глибокого переконання, що випливають з релігійних, етичних, моральних, гуманітарних, філософських, політичних та подібних мотивів, відмовляється від військової служби або від прямої чи непрямої участі у війнах та збройних конфліктах. «МА» вважає, що справжня кількість свідомих відмовників в СРСР сягає 13 чоловік, і за їхнє звільнення організація виступала у липні 1991 року. Більшість з них — члени релігійної общини Свідків Єгови. П'ятьох було засуджено на Україні.

Ця міжнародна організація повідомляє своїх членів, що 4 січня 1991 року радянське агентство новин ТАРС оголосило, що союзний парламент незабаром розглядатиме законопроект, який передбачатиме можливість проходження альтернативної цивільної служби, незалежної від радянських збройних сил. Це було б можливим для тих, хто не має змоги проходити військову службу через «релігійні чи інші переконання».

«Міжнародна амністія» просить своїх членів надсилати звернення про негайне і безперечне звільнення Сергія Оснача та про впровадження альтернативної служби на адресу Верховної Ради України, на ім'я Л. Кравчука. Отож, напевне пошта Леоніда Макаровича поповниться новими телеграмами і листами з іноземними поштовими штемпелями (нагадаю, що статут «МА» пропонує своїм членам в тій чи іншій країні вимагати визволення тільки іноземних в'язнів сумління і просить складати їх в конкретній, ввічливій формі, підкреслювати аполітичність своїх вимог і ніколи не надсилати листів самому ув'язненому).

Підготували
Артем ПРОХОРЕНКО
(переклад з англійської),
Анатолій БЕНЬ.

...були присутні ...альної групи, ...австралійської ... В роботі ...тори Іван Гавр... Ольга Сум... Степанков, Євген Паперний, Броніслав Брондуков та інші.

Фільм буде показано на кінофестивалі в Австралії.

Ксенія МЕЛЕШКО.
Київ.

ГОЛОС України

КОМУ НА РУСІ ЖИТИ ДОБРЕ?

територіальне Руху роз- у, в якій кон- рення російсь- ті та керівни- різних рівнів ян, які прожи- аїні. І запро- зацікавленим о Верховних країни, взяти участь у розслідуванні реального стану справ, а саме: вивчити забезпеченість росіян, які проживають на Україні, дошкільними закладами, школами, можливістю навчатися у вузах рідною мовою, кількістю періодичних видань, книжок, бібліотек, театрів і таке інше на 100 тисяч населення. А також провести аналогічне обстеження, яке б виявило забезпечення всім вищеназваним українців, які мешкають у Росії. А потім провести розширене обговорення проблеми національних меншин в обох республіках з залученням широкої громадськості України та Росії.

Московський Рух також звернувся до українців, які проживають у Молдові, із закликом поважати мову, звичаї народу, на землі якого вони живуть, і намагатися завжди шукати миру, не піддаватися на провокації і спроби розпаленувати землі корінного народу.

Костянтин ПАРИШКУРА.

— Подробиці —

ЕНСЬКІ НЕРІВНОСТІ

України та ибори стали ення малого «і...адська ено опитуван- представників населення Рів- ати: візьмуть ах і підтвер- незалежність аних, 10 ще не ни голосувати- тки заявили, тимуть ні на час референ- ука ...чістю підтримують 52 відсотки, Вячеслава Чорновола — 31, Ігоря Юхновського — 10, Володимира Пилипчука — 7 відсотків.

Уперше в Рівному визначено найпопулярнішого громадянина міста — ним став полковник Вілен Мартиросян, за Мартиросяном ідуть народний депутат України Василь Червоній та голова Рівненської міськради Іван Федів.

Леонід ШУЛЬГА, директор МП «Громадська думка».

АСОМ В АФРИЦІ...

складу риба- а «Николаев», жовтня в ма- рт Касабланка жу оголосили ... вилетіти ер... невипла- ими за час ...

тому «Никола- ить чорномор- ому об'єднан- исловості «Ан- в на проми- а. 10 жовтня Касабланку, де винні були ви- за... міся- валюті і нада- очинку. Врахо- нашої держа- рибалки з Іл- лись на те, ежних 33 про- вого утриман- виплатили 22,5 оларів). Проте фірма «Шарбоньєр», яка займається обслуговуванням радянських суден у Марокко, і цих грошей не видала.

Ситуація погіршується тим, що борг радянської сторони фірмі становить близько одного мільйона доларів. Тільки на минулому тижні у Касабланському порту перебували під арештом дев'ять торговельних і рибальських суден з СРСР. Марокканська сторона погодилася звільнити їх тільки за умови, що «Николаев», а також ще один радянський траулер залишався в Касабланці як «заложники».

Команда, залишена її капітаном і керівним складом, звертається по допомогу до Мінрибгоспу СРСР, ЦК профспілки робітників рибного господарства, Верховної Ради України.

ТАРС.

— Спорт —

ФІНІШНІ МАНЕВРИ

Команди вищої ліги — учасники чемпіонату країни — долають останні метри турнірної дистанції. Отож, момент напружений. І кожний найменший промах може обернутися втратою надій, які плекають колективи.

Лідер змагань — ЦСКА — без особливого напруження переграв на своєму полі мінське «Динамо» — 3:1. А от головний конкурент армійців у боротьбі за найвищі нагороди — «Спартак» з Москви — спіткнувся в Ташкенті. Все вирішив єдиний влучний удар, який зробив гравець «Пахтакора» П'ятницький — 1:0.

Дуже важливий матч у Владикавказі програв місцевому «Спартаку» (0:1) харківський «Металіст». Тепер надій у харків'ян залишити зону аутсайдерів стільки ж, скільки зірок на захмареному небі.

Донецький «Шахтар» розійшовся мирно (0:0) з «Паміром» на його полі, де всім гостям доводиться дуже важко.

Досить упевнено розібрався з московським «Локомотивом», приймаючи його в Запоріжжі, «Металург» — 3:0. Ще один український клуб «Дніпро» зіграв 2:0 у Москві, маючи за суперника «Динамо». Результат — 0:0 зафіксовано в зустрічі «Арарат» — «Торпедо».

Нарешті, кілька слів про поєдинок у Києві, де змагалися «Динамо» з «Чорноморцем» — сусіди в турнірній таблиці. Гра була рівною, обидві команди мали чимало моментів відзначитися. Але вдалося скористатися з одного одеситам. Переможний гол провів Іван Гецько на 63-й хвилині. Отже, кияни, які продовжують претендувати на «бронзу», втратили вкрай важливі два очка — 0:1. Натомість «Чорноморець» впритул наблизився до лідируючої трійки.

	В	Н	П	М	О
ЦСКА	16	9	3	54—29	41
Спартак	16	7	5	54—27	39
Динамо К.	12	9	7	41—32	33
Торпедо	11	10	7	33—19	32
Чорноморець	8	16	4	36—24	32
Дніпро	10	10	9	31—31	30
Динамо М	11	7	11	40—41	29
Динамо Мн.	9	10	9	29—30	28
Арарат	11	5	12	29—36	27
Шахтар	6	14	8	30—36	26
Металург	9	7	12	25—33	25
Памір	6	13	9	26—30	25
Пахтакор	8	7	13	34—42	23
Спартак В.	7	8	13	30—40	22
Металіст	6	9	13	26—40	21
Локомотив	5	7	15	17—42	17

Змінився лідер в «буферній» зоні. Львівські «Карпати», перемігши вдома луганську «Зорю» — 2:0, вийшли на перше місце. У львів'ян — 51 очко, у луганців і тернопільської «Ниви» — по 50.

Нарешті, результати матчів 45-го і 46-го турів чемпіонату України серед клубів другої ліги: «Закарпаття» — «Дніпро» — 1:1, «Карпати» — «Зірка» — 6:3, «Кривбас» — «Океан» — 3:1, «Маяк» (Очаків) — «Чайка» — 0:0, «Верес» — «Темп» — 1:0, «Вагонобудівник» — «Поділля» — 1:0, «Нафтовик» — «Полісся» — 2:1, «Прикарпаття» — «Десна» — 2:0, «Приладист» — «Автомобіліст» — 2:1, «Кристал» — «Хімік» — 0:0, «Колос» — «Маяк» (Харків) — 4:2, «Шахтар» — СКА — 4:3, «Сталь» — «Динамо» — 2:3, «Карпати» — «Дніпро» — 2:0, «Закарпаття» — «Зірка» — 3:3, «Маяк» (Очаків) — «Океан» — 2:1, «Кривбас» — «Чайка» — 1:1, «Нафтовик» — «Поділля» — 3:0, «Вагонобудівник» — «Полісся» — 4:3, «Приладист» — «Десна» — 2:0, «Прикарпаття» — «Автомобіліст» — 2:1, «Колос» — «Хімік» — 1:0, «Кристал» — «Маяк» (Харків) — 2:0, «Сталь» — СКА — 1:1, «Шахтар» — «Динамо» — 1:0.

Віктор ГЕНЧУК.

* * *

Хокей. Відкритий чемпіонат країни. «Спартак» — «Сокіл» — 10:4.



Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Черговий по випуску новин Костянтин ПАРИШКУРА. Тел. 446-61-13.

— Все тече, все міняється —

ДЕ ЖИВЕШ, КУМЕ!

Минулого тижня цю фразу найбільше можна було чути серед простого люду. Питання стало вилося давнім знайомим, сусідам з іншої вулиці, мікрорайону. Справа в тому, що міськвиконком прийняв рішення про перейменування майже двадцяти вулиць обласного центру. Скажімо, центральна, що за традицією носила ім'я Леніна, тепер стала Проскурівська, площа Леніна перетворилася після путчу на площу Незалежності, вулиця Дзержинського стала вулицею Свободи, Тельмана замінив Герой Радянського Союзу Вайсер, Енгельса — Бажан, Роза Люксембург поступиться імені першого Президента України Грушевського. Не стане віднині і вулиці Радянської. Її мешканці тепер житимуть на Прибузькій. Якби із зміною вивісок міськвиконком подбав і про благоустрій! Бо поки що вулицями, перейменованими і не перейменованими,— ні проїхати, ні пройти.

Михайло ВАСИЛАШКО, власний кореспондент «Голосу України».
Хмельницький.

ПОГОДА

22 та 23 жовтня на Україні очікується дощова погода, в західних та північних областях можливий мокрий сніг. 22 жовтня у східних областях без опадів. Вітер північно-західний, у східних та південних областях 22 жовтня південно-східний, 7—12 метрів на секунду. Температура повітря у південних та східних областях вдень 16—22, вночі 10—15 градусів. На решті території вдень 22 жовтня 8—14, 23 жовтня вночі 1—6 тепла, місцями 0—3 градуси морозу. Вдень 5—10 градусів тепла.

По Києву та області сьогодні вдень часом дощ. Вітер північно-західний, 7—12 метрів за секунду. Температура 8—13 градусів тепла.

— Телеграфним рядком з Прикарпаття —

МОДЕРНОВИЙ АНТИК

На коломийській міській ратуші, в яку недавно перебралася міська влада, після багаторічної мовчанки знову зазвучали куранти. Щоправда, мелодію «Вічний революціонер» тепер відтворює не механічний, як колись, а електронний годинник.

АДВОКАТ СТАНЕ... АДВОКАТОМ

В Івано-Франківську утворено обласне відділення Спілки адвокатів України. Його очолює адвокат Михайло Милитчук. Своє покликання ініціатори бачать у демонтажі «правової» системи, побудованої на корупції, хабарництві, протекціонізмі, послужництві перед сильними світу цього, у створенні такої правової структури, в якій адвокат зможе стати справді адвокатом.

З МИРУ ПО ЦЕГЛИНІ...

У Богородчанах закладено перший камінь у фундамент середньої школи № 2. Спорудження її ведуть будівельники із Чехо-Словаччини. Першу СШ збудували угорські спеціалісти. Житло в Богородчанах зводили і зводять угорці, поляки, німці.

ПОВАЖНИЙ ВІК

Старовинне місто Болехів, що у Долинському районі, відзначило своє 620-річчя. Дводенне святкування ювілею привернуло увагу нинішніх мешканців міста до свого родоводу, історичного минулого.

ПОЛЮВАННЯ НА ВАЛЮТУ

Згідно з контрактом, укладеним з німецькою фірмою «В. С. Туристік», 8 мисливців з німецького міста Бад-Хомберг вперше провели міжнародне полювання на мисливських угіддях Прикарпаття. Валюту, яку отримали за це лісівники, направляють на реконструкцію мисливських господарств.

СПАСИБІ ПАРТІЇ

Долинський районний комітет Української селянської демократичної партії з партвнесків призначив стипендії 10 кращим сільським школярам району.

Василь САМАРІВ.

— ...народна амністія» повідомляє —

...ПІДТРИМКУ В'ЯЗНЯ МІСЯЦЯ

...інального ко- ... постав перед ня 1991 року ходити військ- Радянській що «вона за- ківщину і на- істичний ви- о засуджено римусових ро- на амністія» ки щодо в'яз- кі виконують ти, аналогіч- тому цих лю- йно і безпе- ... ова від вій- визнана ООН м людини на ня, совісті та вважає в'яз- тих, хто че- сті або гли- ння, що ви- ігійних, етич- гуманітар- них, політичних та подібних мотивів, відмовляється від військової служби або від прямої чи непрямої участі у війнах та збройних конфліктах. «МА» вважає, що справжня кількість свідомих відмовників в СРСР сягає 13 чоловік, і за їхнє звільнення організація виступала у липні 1991 року. Більшість з них — члени релігійної общини Свідків Єгови. П'ятьох було засуджено на Україні.

Ця міжнародна організація повідомляє своїх членів, що 4 січня 1991 року радянське агентство новин ТАРС оголосило, що союзний парламент незабаром розглядатиме законопроект, який передбачатиме можливість проходження альтернативної цивільної служби, незалежної від радянських збройних сил. Це було б можливим для тих, хто не має змоги проходити військову службу через «релігійні чи інші переконання».

«Міжнародна амністія» просить своїх членів надсилати звернення про негайне і безперечне звільнення Сергія Оснача та про впровадження альтернативної служби на адресу Верховної Ради України, на ім'я Л. Кравчука. Отож, напевне пошта Леоніда Макаровича поповниться новими телеграмами і листами з іноземними поштовими штемпелями (нагадаю, що статут «МА» пропонує своїм членам в тій чи іншій країні вимагати визволення тільки іноземних в'язнів сумління і просить складати їх в конкретній, ввічливій формі, підкреслювати аполітичність своїх вимог і ніколи не надсилати листів самому ув'язненому).

Підготували Артем ПРОХОРЕНКО (переклад з англійської), Анатолій БЕНЬ.

Колектив Прокуратури України висловлює щире співчуття начальнику відділу Д. І. Монохіді у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його дружини

Ірини Иосипівни.

На шпальтах преси Рад

ЯК ДОБРЕ БУТИ... БЕЗРОБІТНИМ!

Безробіття... Ще не так давно у нашому соціалістичному суспільстві ми не знали цього поняття. Утверджували принцип: «Хто не працює — той не їсть!» І кожного, хто їсть, а не працює, відповідні органи брали на відповідний облік і офіційно величали: «Дармоїді»

Сьогодні не ті часи, не ті дармоїди.

Як ви думаєте, скільки нині таких, хто не працює, скажімо, в Харкові? Хоча в усіх районах майже двохмільйонного міста діють служби зайнятості населення, ніхто достовірно не може відповісти на це запитання.

Газета міської Ради «Слобода», зацікавившись проблемою, опублікувала інтерв'ю з завідуючою службою зайнятості одного з найбільш індустріальних районів міста — Орджонікідзевського — С. Синько.

— Таких, хто шукає собі вигідну роботу, до нас приходить багато, — сказала завідуюча. — А грошову допомогу по безробіттю одержує поки що одна особа. Мабуть, нашим людям, які багато років самовіддано будували комунізм, психологічно важко визнати себе безробітними, нікому не потрібними, змушеними приймати милостиню від держави. Неофіційним безробітним нині стати легко: звільнили з роботи, скоротили за штатом чи ліквідували підприємство, контору — і ти безробітний. А от щоб офіційно визнали тебе таким і платили грошову допомогу, для цього треба побігати та побігати! Потрібен не один десяток всіляких довідок, потім запис у трудовій книжці про допомогу по безробіттю, на що багато хто не погоджується...

Що ж до особи, яка поки що єдина в районі одержує допомогу по безробіттю, то газета з етичних міркувань її прізвища не називає. Розповідає лише, що ця жінка — колишній товарознавець ліквідованого нині магазину взуття. Погоджується працювати лише за своїм фахом. Перенавчатися не бажає. А в Законі про зайнятість населення чітко не визначено, як бути в таких випадках. Держава платить їй, і немалі гроші — близько 300 карбованців на місяць. Адже за згаданим законом грошова допомога безробітному сплачується з розрахунку 75-відсотків від заробітку, який у нього був, але не більше середньостатистичної заробітної плати по республіці (вона сьогодні становить 247 карбованців) плюс компенсація. Безробітна жінка тепер регулярно щомісяця навідується до бюро служби зайнятості, відмічається, що жива-здорова, одержує свої триста і... не хоче працювати. Справді: навіщо?

ПРИСЯГА НА ВІРНІСТЬ

ВИТЯГИ ІЗ ЗАКОНОПРОЕКТІВ, ПРИСВЯЧЕНИХ СТВОРЕННЮ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Невдалий серпневий путч підштовхнув розвиток політичних подій і на Україні також. Незабаром після його поразки було прийнято Акт проголошення незалежності України, а це потягло за собою інші поважні дії Верховної Ради України.

Незалежність держави неможлива без Збройних Сил — це загальновідомо. Тим часом у правовій державі Збройні Сили можуть виникнути тільки після ухвалення відповідних законів. У результаті за короткий термін Верховна Рада підготувала пакет законопроектів, у яких йдеться про створення надійної оборони України. Ось як ці документи називаються: «Закон України про оборону України», «Закон України про соціальний і правовий захист військовослужбовців, які проходять службу на території України, та членів їхніх сімей», «Закон про Збройні Сили України», «Закон про Республіканську гвардію України», «Закон України про державний кордон України», «Закон України про прикордонні війська України».

Щоб бодай якоюсь мірою ознайомити читачів із законотворчістю депутатів парламенту, запропонуємо їхній увазі найпоказовіші та найцікавіші витяги з окремих проектів.

Ось окремі думки з проекту **«Закону України про Збройні Сили України».**

Україна як незалежна держава і суб'єкт міжнародного права, виходячи з того, що оборона країни є справою всього народу України, проголошує про створення власних Збройних Сил. Збройні Сили України призначено для збройного захисту незалежності, територіальної цілісності та недоторканності України.

Збройні Сили України складаються з сухопутних військ, військово-повітряних сил, військово-морських сил, військово-навчальних закладів, залізничних військ, спеціальних формувань.

Загальне керівництво Збройними Силами України здійснюється Верховною Радою України, Президентом України (Головнокомандуючим Збройними Силами), Радою оборони України, Кабінетом міністрів України в межах їхніх повноважень.

Безпосереднє керівництво Збройними Силами України здійснюється Міністерством оборони України.

У Збройних Силах України використовується державна мова відповідно до чинного законодавства.

Військово-патріотичне виховання військовослужбовців здійснюється на національно-ідеологічних традиціях народу України.

Дія будь-яких політичних партій і рухів у Збройних Силах України забороняється.

Відповідно до проекту **«Закону України про соціальний і правовий захист...»** військовослужбовці забезпечуються правом брати участь у референдумах, обирати і бути обраними до Рад та інших виборних державних органів згідно з Конституцією України. Військовослужбовці вправі сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої. Проте відправлення релігійних обрядів може здійснюватися тільки за межами військової частини в позаслужбовий час. Особам, релігійні переконання яких перешкоджають проходженню строкової військової служби, надається право на альтернативну службу згідно з Законом України «Про альтернативну (трудову) службу».

За військовослужбовцями строкової служби, які до призову працювали на підприємствах, в установах і організаціях, зберігається в разі звільнення право на працевлаштування в тримісячний строк на те саме підприємство, в установу або організацію на посаду, не нижчу за ту, яку вони займали до призову на військову службу, і надається матеріальна допомога в розмірі не менше від місячної заробітної плати за рахунок коштів цього підприємства, установи, організації. Вони користуються переважним правом залишитися на роботі в разі скорочення чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва праці протягом двох років з дня звільнення з армії.

Військовослужбовцям строкової служби за весь час служби надаються відпустки тривалістю 20 діб (солдатам і матросам) і 25 діб (сержантам і старшинам).

Військовослужбовцям, звільненим з військової служби у зв'язку з інвалідністю внаслідок поранення, контузій, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання обов'язків військової служби, надаються поза чергою жилі приміщення за місцем проживання, обраним з урахуванням існуючого порядку прописки.

За військовослужбовцями, крім тих, що на строковій службі, направленими для проходження військової служби за межі України, а також за офіцерами, які мають вислугу не менше 20 календарних років, у разі переїзду на службу в місцевість, яка зазнала інтенсивного забруднення радіонуклідами внаслідок Чорнобильської катастрофи, жила площа, яку вони і члени їхніх сімей займають, броніюється на весь час перебування їх за межами України чи в зазначеній місцевості.

Військовослужбовці, які не мають жилого приміщення для постійного проживання, мають право на одержання кредитів на індивідуальне житлове будівництво або придбання індивідуального житлового будинку в кредит на 20 років з погашенням за рахунок коштів військових формувань: для тих, хто бездоганно проходить службу більше ніж 15 років — 25 відсотків, більше ніж 20 років — 50 відсотків наданої установами банків позики.

Військовослужбовці підлягають державному обов'язковому особистому страхуванню на випадок загибелі, поранення, захворювання під час проходження служби чи зборів.

Цікаво читається проект **«Закону України про Республіканську гвардію України».** Очевидно, тому, що нічого подібного раніше у нас не було. Республіканська гвардія є державний озброєний орган, створений на базі внутрішніх військ, покликаний захищати суверенітет України, її територіальну цілісність, а також життя та особисту гідність громадян, їхні конституційні права і свободи від злочинних посягань та інших антигромадських дій.

Діяльність Республіканської гвардії будується на принципах законності, гуманізму та поваги до особи, її прав і свобод. До основних завдань Республіканської гвардії належить захист конституційного ладу України від протиправних посягань; участь у підтриманні режиму надзвичайного стану в порядку, передбаченому чинним законодавством; участь у ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха; формування в особливий період частин для охорони і оборони найбільш важливих державних об'єктів; подання допомоги прикордонним військам у затриманні порушників державного кордону України силами частин, дислокованих у прикордонних районах; участь у бойових діях по відбиттю нападу ззовні та захист безпеки України; охорона посольств України в іноземних державах; участь у церемоніях, зустрічах та проводах офіційних представників іноземних держав, державних святах і урочистостях.

На службу в Республіканську гвардію приймаються громадяни України незалежно від національності та віросповідання.

Комплектування здійснюється за контрактом, у перехідний період комплектування здійснюється як за контрактом, так і за призовом. Контракт укладається строком на три роки і може бути продовжений на новий строк.

Усі військовослужбовці Республіканської гвардії приймають присягу на вірність народові України. Офіцери (прапорщики), крім того, приймають кодекс честі офіцера (прапорщика) Республіканської гвардії.

Республіканську гвардію підпорядковано Президентові України (до виборів Президента — Голові Верховної Ради України).

Тепер дещо з **«Положення про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Республіканської гвардії України».**

Особовий склад Республіканської гвардії комплектується з громадян України, як правило, чоловічої статі віком від 18 до 27 років для солдатського й сержантського складу та до 30 років — для прапорщиків і офіцерського складу.

Особи, які приймаються на службу до Республіканської гвардії, повинні мати загальну середню освіту, бути розвинені фізично, мати зріст не менше ніж 175 сантиметрів, зір — 1,0 на кожне око без коригування і нормальне кольоросприйняття, не мати виражених дефектів мови, обличчя, кистей рук, шиї і татуювання на відкритих ділянках тіла.

Набір до Республіканської гвардії здійснюють призовні комітети при військових комісаріатах з участю представників Республіканської гвардії.

Порядок переводу військовослужбовців із Збройних Сил України у Республіканську гвардію і навпаки вирішується міністром оборони України разом з командуючим Республіканською гвардією.

Призов громадян на військову службу до Республіканської гвардії один раз на рік — восени.

Цей пакет законопроектів буде обговорюватися на відкритих засіданнях сесії Верховної Ради, після чого, сподіваємося, набере статусу законів.

Слідом за цим пакетом законопроектів почнеться робота з іншим, до якого належать закони про загальний військовий обов'язок; про альтернативну (трудову) службу; про правовий режим надзвичайного стану; про цивільну оборону; про статус союзних військ, дислокованих на Україні; про пенсійне забезпечення військовослужбовців.

Цим буде створено солідну правову базу для розв'язання питань оборони в Україні.

Затверджено текст військової присяги. Там є такі слова: «Вступаю на військову службу і присягаю перед рідним народом служити Українській державі, сумлінно виконувати накази моїх командирів та покладені на мене обов'язки. Я клянусь непохитно стояти на сторожі незалежності України, берегти свободу і справедливість. Я ніколи не зраджу свою землю, свою державу, свій народ».

Тепер Верховна Рада разом з військовими спеціалістами працює над оборонною доктриною Збройних Сил України.

НА СТАЖУВАННІ У ФЕРМЕРА

Досвід

У західній частині об'єднаної Німеччини побувала група представників сільського господарства України, які майже півроку запозичували досвід фермерського господарювання. Серед них був і голова колгоспу «Прикордонник» Іваничівського району Волинської області Іван Григорович Громик. Я попросив його поділитися враженнями про побачене й почуте.

— До нашої групи входило п'ятнадцять чоловік — керівників і спеціалістів колгоспів та радгоспів західних та північних областей України. Перед поїздкою ми впродовж двох місяців у Києві при Академії наук вивчали німецьку мову, яка після закінчення школи та інших навчальних закладів добряче призабулася. Тільки після засвоєння визначеного для нас курсу вирушили до Німеччини, у Нижню Саксонію. Там ми потрапили в сільськогосподарський округ, центром якого є місто Люнебург. Чотири тижні в селі Ехем у професійній сільськогосподарській школі оволодівали розмовною лексикою, зокрема, тим північним діалектом, який дуже відрізняється від літературної німецької мови, і набували практичних навичок у веденні тваринництва.

Потім нам запропонували відвідати постійно діючу міжнародну сільськогосподарську виставку в Ганновері. Саме там я зустрівся із своїм, так би мовити, керівником практики, в господарстві якого мені випало проходити п'ятимісячне стажування. Ернсту Шлюмбому 52 роки. У нього троє дітей. За нашою термінологією його спеціальність можна визначити як агроном-інженер з вищою освітою. До речі, той, хто її не має, не одержить квоти на поставку продукції, отже, й дорога у фермери йому закрита. Ернст має також звання майстра сільськогосподарського виробництва.

— Як і ким воно надається?

— Тут варто розповісти про систему професійного фермерського вишколу взагалі. Початковим його етапом є трирічна професійна сільськогосподарська школа. Навчання в ній налагоджено так. Першого року учень опановує теорію і практику ведення рослинництва і тваринництва безпосередньо в самій школі. Другий рік він працює й удосконалює трудові навички під досвідченою рукою фермера, який має звання майстра сільськогосподарського виробництва, у його ж таки господарстві. Третій рік — те саме, але вже в іншого фермера, який має таке ж звання. Це для того, щоб можна було порівняти, чим бере один та другий, і збагатитися досвідом обох.

— Яке воно, господарство «вашого» фермера?

— У нього 60 гектарів власної ріллі, 130 гектарів лісу і 3 гектари неугідь. Крім того, він орендує 40 гектарів орної землі в іншого фермера.

Ернст займається виключно рільництвом. Худоби не тримає. Сіє потроху всього, але найбільшу площу — 43 гектари — відводить під насіннєву картоплю, яку продає у п'ять країн світу. Врожаї збирає невроку: пшениці — в межах 80 центнерів погектарно, озимого та ярого ячменю — 55—60, цукрових буряків — 600, картоплі — по 400 центнерів.

— Видно, непогані там грунти за природною родючістю?

— Нічого подібного — суцільні піски впереміш з каміннями. Там щороку по полях ходять спеціальні машини, які і збирають каміння. Якщо застосувати нашу кадастрову систему для оцінки тієї ріллі, то вона не перевищить і 30 балів. Це на добрих півтора десятка балів нижче в порівнянні з тим, що мають землі нашого колгоспу.

— Чим же так догоджає фермер землі, що вона його ніколи не кривдить і так рясно віддячує?

— На власному полі завжди працюється не аби день до вечора. А ще багато важить те, що фермер постійно радиться з наукою: як, що, в який спосіб можна краще зробити. В Ернста Шлюмбома, скажімо, вся земля, до найменшого клаптя обладнана штучним поливанням. Йому ніколи не загрожує бездощів'я, від якого часто потерпають наші поля. Загальна протяжність трубопроводу на поливних масивах — 3,5 кілометра. Має власну свердловину з насосною станцією. Кількість води, внесеної за один полив, регулюється залежно від потреби. За добу витрачається до півтори тисячі кубометрів води. Характерно, що конструкція поливної системи настільки вдосконалена і мобільна, що її робочі органи в спромозі перенести з місця на місце одна людина. А в нас для цього цілу бригаду тримають.

— Скільки чоловік працюють у фермера?

— Коли ще Ернст не орендував землі, то на своїх 60 гектарах справлявся з усіма роботами вдвох із стажистом професійної школи. Щороку один з її учнів проходить у нього, по-нашому кажучи, виробничу практику. Тепер він узяв собі ще одного постійного робітника. Правда, на час збирання картоплі він наймає чотирьох жінок, які після того ще два місяці працюють на обслуговуванні сортувального пункту голландського виробництва. От і порівняйте: в нашому колгоспі орної землі в 10 разів більше, ніж у фермера, зате зайнято на ній працездатних майже в 100 разів більше!

— Цікаво, як організовано вирощування цукрових буряків? Чи застосовується при цьому ручна праця, як у нас, особливо під час проривки рослин?

— Буряків ніхто не прориває. Потрібну густоту створюють сівалки точного висіву, які кладуть у грунт одноросткове насіння високої якості: польова його схожість не нижча від 92 відсотків. Не залишається коренів у землі і на поверхні під час їх викопування. Бездоганно виконує цю роботу шестирядний швейцарський комбайн. Він у комплексі послідовно зрізує гичку, доочищає головки коренів, викопує їх і завантажує ними змонтований на агрегаті 12-тонний бункер.

Взагалі якість їхньої техніки така, що втрат під час збирання майже немає. Скільки я, наприклад, не шукав у полові та соломі колоска чи невимолоченого зерна при збиранні ячменю, виявити їх так і не вдалося. Намолочене зерно настільки чисте, що його прямо від комбайна відправляють на елеватор.

— Як там купують і ремонтують техніку?

— Захотів, примріром, фермер придбати ще одного трактора (у Ернста їх три — на 60, 80 і 100 кінських сил). Для цього досить подати замовлення і представник відповідної фірми відразу доставляє його в господарство. Машину випробовують на різних роботах, аж поки фермер остаточно не переконається, що вона надійна, зручна в експлуатації, одне слово, цілком йому підходить.

Якщо вийшла з ладу якась машина, достатньо повідомити фірму, яка займається усуненням усіляких неполадок. Одразу ж приїдуть ремонтники, все зроблять швидко і надійно, щоб не розгубити клієнтури. Правда, ремонт теж обходиться в добру копійчину. Тому дрібніші поломки Ернст усуває сам. А головне, щоб власник машини добре доглядав її, а відтак добивався подовження строку її служби. У нього, як правило, трактор перебуває в робочому стані 20—30 років, а 20-тонний причіп, яким я возив цукрові буряки, бездоганно служить уже сорок років.

— Які у фермера відносини з хімією, чи застосовує її засоби?

— Хоч я працював у картоплесіючій зоні, колорадського жука не бачив. Хімічний заслін йому поставлено із знанням справи, надійний. Розповідали, що отрутохімікати проти нього застосовують, як максимум, раз на три роки, як мінімум — раз на п'ять років. Оскільки в господарстві вирощується картопля виключно на насіннєві цілі, посилено увагу до захисту її від ураження хворобами. Я особисто десять разів за літо обприскував посіви розчинами всіляких препаратів. Приблизно в півтора раза більше порівняно з нашим колгоспом вносить фермер під озимі мінеральних добрив. Але дає їх у збалансованих за різними поживними речовинами кількостях, чим забезпечує одержання чистої в екологічному відношенні продукції.

— А як з органікою?

— Гною як такого цей фермер не вносить у грунт зовсім, оскільки не тримає худоби. Натомість широко використовує інші джерела для збагачення землі органічними речовинами. У жнива після проходження комбайна на полі залишається вся рівномірним шаром розтелена подрібнена солома зернових культур, яка підгортається в грунт. На інших площах щорічно висіваються сидеральні культури — люпин, ріпак, соняшник, олійна редька, зелена маса яких приорюється і теж перетворюється на добриво.

— Аграрні, так би мовити, надбудови на кшталт наших РАПО, АПО, райсільгоспуправлінь є там якісь?

— В окрузі, який за територією рівний нашому району, є так звана сільськогосподарська камера. Але до її складу входить не декілька десятків чоловік, як у нас, а тільки дев'ять. І то лише три з них одержують зарплату від держави. Інші заробляють гроші за поради, консультації, рекомендації, які вони дають фермерам згідно з домовленістю.

— Скільки одержують за свою працю наймані фермером робітники?

— 34—36 тисяч марок за рік, або три тисячі чи близько того на місяць.

— Багато це чи мало?

— Пристойний костюм коштує 300 марок, черевики — сто, трьохсотграмова ємкість пива — в межах марки. Ще можу назвати таку цифру: 600 марок. У стільки обійдеться місячна плата за приватну квартиру, найняту на сім'ю в сільській місцевості.

— Яким був розпорядок робочого дня у фермерського стажиста?

— Як і в самого фермера, він був регламентований до хвилини: 5.45 — сніданок, 7—11.30 — робота в полі, 11.30—12 — обід, 12—13 — денний сон, 13—18 — робота (в цей період о 15-й годині п'ятихвилинний «кофецайт» — час пиття кави), 18.30 — вечеря.

— Жартують, Іване Григоровичу, чи то правду кажуть ваші односельчани, що за п'ять місяців стажування ви втратили у вазі п'ятнадцять чи близько того кілограмів?

— Це справді так, але ж зовсім не через недоїдання чи перевантаження роботою. Все пояснюється дотриманням раціонального харчового режиму. Не виключаю, відверто кажучи, і певних стресів. Хіба можна було спокійно себе почувати, порівнюючи життєвий рівень наших людей і тамтешніх. У фермера ні грядки при будинку, ні птиці на подвір'ї, ні корови. А на столі в нього завжди — чого тільки душа забажає. Забезпечується розмаїття продовольства так. У малих селах — до ста дворів — там не заведено утримувати торговельних точок. Але щодня жителям таких населених пунктів усе необхідне доставляють автокрамниці. Моєму хазяїнові згідно з графіком щовівторка і щоп'ятниці точно о першій годині дня: вибирай, скільки треба і чого треба, до того ж за цінами, на 30 відсотків меншими від оптимальних.

Розмову вів Петро МАРЦЕНЮК.

Посівна

ЧЕКАЄМО З МОРЯ ПОГОДИ?

— Навпаки — дощу. Без вологи озимі на півдні і сході області загинуть,— сказав у розмові заступник голови Полтавської облагропромради Микола Ставний.— Хоча ще в серпні все складалось, здається, якнайкраще.

Дійсно, як ніколи в минулі роки, полтавцям вдалося обсіватися в оптимальні строки. І хоч сутужно було із зерном, технікою, та майже 400-тисячний озимий клин впорали вчасно. Клали зерно в суху землю, сподіваючись, що ось-ось підуть дощі, але природа обманула надії. Лише на початку жовтня ріденькі опади накрили північ і захід області, і сходи одразу повеселіли — піднялися, закущилися. А що робити в районах, де господарює засуха?

— Сьогодні туди виїхали наші спеціалісти, — продовжує Микола Володимирович,— щоб на місцях визначити долю посівів. Може, десь вдасться врятувати підживленням або обприскуванням, але в цілому перспектива нерадісна.

Додамо й таке. Проти минулого року площі озимих по області зменшено більш як на 10 тисяч гектарів. Чому? На вивільнених землях будуть сіяти ярі кормові зернові, щоб не переводити потім пшеницю на фураж.

Григорій ГРИНЬ, власний кореспондент «Голосу України».
Полтавська область.



Федір Лукич Тарасенко — селянин. Точніше, може ним стати під кінець життя. А поки що він робітник радгоспу «Узинський», що в Білоцерківському районі на Київщині. Має п'ять синів, три доньки і аж шістнадцять онуків.

— Питаєте, чи Україна зможе стати дійсно незалежною? Думаю, що в нашому хлібі і наших роботящих людях — наша незалежність. Щоб років було менше, то й землю взяв би і діти повернулись би. А так, дивлюсь, чи зможемо ми врешті-решт стати НАРОДОМ?!

Сергій **КОВАЛЬЧУК.**
Фото автора.

«МИ ВЖИЛИ ВІДПОВІДНИХ ЗАХОДІВ»

Реакція Пентагону на путч в СРСР

«Події в Радянському Союзі 19—21 серпня є настільки делікатними, що міністерство оборони США не має наміру і не буде найближчими днями їх коментувати, тому що дане питання є повністю у віданні Білого дому і держдепартаменту США». Так відповів американський полковник із прес-відділу міністерства оборони, який просив не називати його імені, на запитання кореспондентів.

І все ж, з надходженням перших повідомлень про переворот відомості з Пентагону проникали в засоби масової інформації. Зокрема, як повідомила телекомпанія Сі-бі-ес 20 серпня, «офіційні особи Пентагону прямо заявляють про те, що Червона Армія не підтримувала військовий переворот і в нього не була втягнута велика кількість генералів». А наступного дня ця ж телекомпанія додала, що «інцидент, який стався у Москві і через який на барикадах загинули кілька чоловік, став прямим наслідком паніки, в яку впали деякі молоді військовослужбовці».

Разом з тим, зазначила преса, уже в перший день спроби військового перевороту з ініціативи американської сторони було зроблено конкретний практичний крок, спрямований на обмеження зв'язків між двома країнами у військовій галузі. Так, 19 серпня радянські бойові літаки МІГ-29 і транспортний літак Іл-76, які прибули на Аляску для участі в авіавиставі, було відправлено назад у Радянський Союз.

З посиланням на пентагонівські джерела 22 серпня Сі-бі-ес інформувала про те, що «з'являється дедалі більше свідчень, ніби провалу військових найбільшою мірою сприяла неспроможність організаторів путчу підпорядкувати собі збройні сили». Як писала газета «Вашингтон пост», хоча американським військам під час московського перевороту не було віддано жодного наказу підвищити бойову готовність, керівники американських збройних сил, проте, передбачили у всьому світі сотні обережних кроків, які були спрямовані на підвищення боєготовності. Представники Пентагону інформували про те, що впродовж усього періоду, коли доля перевороту була невідомою, американське військове командування не могло ігнорувати можливість поширення громадянської війни з Радянського Союзу на інші країни, а також вірогідність приходу до керівництва великим військовим потенціалом ворожого уряду. Деякі американські військові представники відзначають, що протягом трьох днів перевороту вони стояли перед можливістю глибокої зміни стратегічної карти світу. Оскіль-

Відтепер — не таємно

ки світова війна не відповідала б нічиїм інтересам, представники міністерства оборони США припускали, що будь-який згуртований уряд був би меншою загрозою, ніж затяжний період внутрішньої боротьби.

З великим занепокоєнням керівники міністерства оборони США аналізували можливість втрати радянським керівництвом контролю над зброєю масового ураження і засобами її доставки.

Цій обставині у військових колах США було приділено істотну увагу, перш за все у зв'язку з повідомленням московського кореспондента "Вашингтон пост" Д. Ремника про те, що змовники захопили спеціальний портфель радянського президента з кодами пуску ядерних ракет. Як зазначили в інтерв'ю газеті представники американської військової розвідки, «вони не мали у своєму розпорядженні даних про те, хто конкретно здійснює контроль над радянськими ракетними військами стратегічного призначення, однак в інформації, одержаній як із штучних супутників Землі, так і шляхом перехоплювання радіо- і телефонних комунікацій, вони не виявили жодних ознак можливої загрози».

Як писала газета «Вашингтон таймс», пославшись на відомості, одержані від високопоставлених офіцерів Пентагону, «кожна з чотирьох основних служб збройних сил США і комітет начальників штабів у закритому порядку вжили численних заходів для визначення можливих загроз американським національним інтересам у галузі безпеки. Зокрема, в корпусі морської піхоти було здійснено передислокацію військ. 26-та експедиційна дивізія морської піхоти почала підтягуватись до східного Середземномор'я, 15-та дивізія — до району Персидської затоки, а 11-та дивізія, що дислокується в західній частині Тихого океану, була приведена в стан підвищеної боєготовності».

Не торкаючись питань заклопотаності щодо радянської ядерної зброї, військові експерти вважають, що громадянська війна могла б досить швидко поширитися по всій Європі. Зокрема, на думку спеціалістів Національного університету оборони, «до виникнення громадянської війни можуть призвести масові потоки біженців, переміщення яких спровокує прикордонні інциденти».

«Крім того, — інформувала телекомпанія, — офіційні особи Пентагону звернули найпильнішу увагу на етнічні групи і амбіційні держави, вороже настроєні щодо США, в тому числі Північну Корею, Кубу, Лівію та Ірак, щодо яких не було винятком проведення певних дій під прикриттям регіональних подій».

З особливим інтересом спеціалісти розглядають дії розвідувальних служб США напередодні перевороту і в напружені дні 19—21 серпня. Так, виступаючи 22 серпня на прес-конференції в Кеннебанкпорті (штат Мен), президент Дж. Буш дав високу оцінку діяльності американської розвідки, повторивши, що вона «є кращою у світі».

Як повідомила «Вашингтон пост», хоч американські розвідувальні органи і доповідали ще влітку минулого року про можливість правого військового перевороту в СРСР, недавні події в Москві «виявились для них цілковитою несподіванкою». Пославшись на неназвані джерела, газета зазначила, що «близько півночі за вашингтонським часом (7 годин ранку за московським) з неділі на понеділок спеціалісти американської розвідки почали негайно розшукувати інформацію, яка могла б підтвердити можливість початку військового перевороту, однак не змогли віднайти даних ні про великомасштабну передислокацію військ, ні про підвищену активність переговорів між командирами радянських військових частин».

«Вашингтон пост» вказала на те, що «в поразці перевороту відіграла роль сучасна глобальна структура комунікацій, у тому числі системи супутникового, телефонного та факсзв'язку. США та їхні союзники виявили лінії зв'язку відкритими і почали гарячково працювати по цих каналах комунікацій для того, щоб підірвати спробу військового перевороту, а покривало глобальної комунікаційної мережі зробило неможливим для путчистів приховати публічну опозицію лідерам перевороту, хоча власті й закрили більшість радянських засобів масової інформації».

Перша офіційна реакція Пентагону на події в СРСР відбулася 25 серпня. Нею став виступ міністра оборони Річарда Чейні, який того дня дав інтерв'ю телекомпанії Ен-бі-сі. Однак його виступ мав скоріше політичний, ніж військовий, характер, що не дивно, оскільки Чейні, будучи цивільною особою, завжди був більше політиком, ніж військовим.

Згодом із заявою виступив офіційний представник Пентагону П. Уільямс. Він сказав, що Пентагон надзвичайно уважно стежив за розвитком подій в СРСР, оскільки все це було дуже важливо і становило інтерес для США. У даний час наша оцінка полягає в тому, що все свідчить про повернення до нормального стану системи командування і контролю за радянськими ядерними силами.

Разом з тим представник Пентагону спростував висловлювання окремих засобів масової інформації про те, що нібито існували «контакти з проблем безпеки радянських ядерних озброєнь між військовими представниками СРСР і США з початку спроби військового перевороту в Радянському Союзі».

Станіслав ЛУНЬОВ.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Експрес-новини

Міністр торгівлі Японії, який перебуває з візитом у Москві, передав керівництву СРСР план виходу з економічної кризи. Як зазначає інформаційне агентство Кіодо Цусін, пакет таких реформ японською стороною запропоновано Москві вперше.

* * *

Ізраїльський міністр юстиції заявив, що офіційна згода його країни про участь у Близькосхідній конференції — визначна подія в політичному житті Ізраїлю. За його словами, Ізраїль став на шлях мирного врегулювання проблеми, але цей процес буде довгим і важким. Конференція відкривається у Мадриді 30 жовтня.

* * *

Правляча Партія Вітчизни Туреччини зазнала значної поразки на парламентських виборах. Вона отримала тільки 126 місць у Великих Національних Зборах. Це не становить навіть половини місць, що партія здобула на попередніх виборах. Переможницею стала «партія вірного шляху», яка отримала 171 місце, але цього недостатньо для сформування однопартійного уряду. Соціал-демократична партія здобула близько 100 місць у парламенті. Результати виборів можуть підірвати позицію президента Тургута Озала.

* * *

Командуючий п'ятим військовим округом югославської армії генерал Рошита повідомив, що у вчорашніх боях у районі міста Дубровнік загинуло близько десяти чоловік. Федеральні війська значно збільшили кількість артилерійських обстрілів хорватських населених пунктів.

* * *

За повідомленнями уряду США, американсько-кубинська торгівля розширюється. Згідно з доповіддю міністерства фінансів США це зумовлено тим, що американські фірми мають можливість обійти торгове ембарго законним шляхом. Минулого року Кубі було продано американських товарів на суму півмільярда доларів.

Погляд



Бахрейн — держава, розташована на 33-х островах у Персидській затоці. Загальна територія країни не перевищує розмірів Москви. Посудина для кави своєрідної форми прикрашає багато площ Манами, столиці держави. Цим напоєм бахрейнці пригощають гостя в першу чергу.

Фото ТАРС.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар — Віталій Суддя.

Черговий редактор — Анатолій Бень.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Восколович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

252047, Київ 47, Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03152051.